

Posudek diplomové práce *Pietní vzpomínka na vyhlazení obce Lidice v Gymnáziu Kladno Kateřiny Šonové*, Pracoviště orální historie – soudobé dějiny, Fakulta humanitních studií UK, 2016.

Kateřina Šonová předkládá k obhajobě diplomovou práci, v níž přibližuje problematiku pietní vzpomínky na vyhlazení obce Lidice z hlediska toho, jak vzpomínková akce probíhá v prostorách Gymnázia Kladno, kde byly shromážděny lidické ženy a děti před deportací do koncentračního tábora, případně na převýchovu do Německa. Diplomantka k tématu přistoupila s velkým nadšením a zaujetím. Z textu je patrné, že se jí lidická tragédie osobně dotýká a že by ráda svou prací přispěla i k tomu, aby se na tyto historické momenty nezapomínalo. Chvillemi se zdá, že tento cíl je pro ni důležitější, než samotná odborná historická práce. Což je ovlivněno i skutečností, že do projektu vstupuje s určitou osobní zkušeností (sama je absolventkou Gymnázia Kladno) a zřejmě i předporozuměním.

Tato výchozí pozice jí pomáhá v tom, že se autorka snaží pracovat co nejlépe, což je patrné zejména při rešerši literatury nebo tehdy, když reflektuje kontaktování narátorů/narátorek a okolnosti vedení rozhovorů v metodologické části práce. Poměrně kvalitní příprava však v předkládané práci postrádá stejně dobrou „koncovku“. V interpretační části textu v podstatě popisuje současný stav a bez hlubší reflexe vedle sebe klade názory narátorek/narátorů na danou problematiku. Problematické také je, že interpretační část je v podání narátorky také souhrnem určitých doporučení, jak s pietní vzpomínkou dále pracovat, případně kritikou současného stavu, viz například: „Velký nedostatek vidím [píše diplomantka] v přístupu vedení [Gymnázia], které neorganizuje speciální akci pouze pro studenty mimo oficiální pietní vzpomínku.“ (s. 56)

Zde je skutečně patrné „zmatení“ v tom, jakých cílů chce autorka dosáhnout. Jestliže závěr z rozhovorů je takový, jak prezentuje, měla se soustředit především na to, co daný stav ovlivňuje, co je jeho příčinou. Podobně autorka navrhuje, aby se změnilo vnímání místa, kde stávaly původní Lidice, čemuž „by mohly pomoci cedule umístěné na hranici pietního území, které by upozorňovaly na to, do jakých prostor návštěvník vstupuje. Pokud by na ceduli stál nápis: *Vstupujete na hřbitov*, domnívám se, že by to chování některých návštěvníků mohlo ovlivnit.“ (s. 49) Autorka tady jasně vymezuje svoji pozici k současné situaci v památníku, ale nezamýšlí se, a to ani ve spolupráci s narátory/narátorkami, jaké jsou důvody současného stavu, zda má tato forma pietního území a jeho využívání (pikniky, procházky) nějaká pozitiva, zda může nabídnout jiný pohled na toto „místo paměti“ atd. Do jaké míry může například toto „nepatřičné“ využívání pietního místa souviset s tím, že se jedná (předpokládám) o jediné podobné upravené rekreační místo v okolí Lidic? Prosím uvedená témata rozvést a kriticky reflektovat v rámci obhajoby. Diplomantka pracovala velmi samostatně, za což si rozhodně zaslouží uznání. Určitým negativem tohoto přístupu však byla skutečnost, že jsem jako vedoucí měla poměrně malý „manévrovací prostor“, abych diplomantce pomohla výše zmiňované problémy odstranit.

Za velmi zdařilé považuji, že autorka do svého výzkumu zahrнула nejen vyučující, ale i současné studenty/studentky Gymnázia Kladno. Jak sama reflektuje v metodologické části práce, studující často nebyli příliš sdílní – jednoslovné odpovědi, odpovědi v krátkých větách. Prosím v rámci obhajoby interpretovat, o čem tento přístup k rozhovoru svědčí (využit možnost interpretace toho, o čem se nehovoří, tzv. „míst ticha“). Pro případné

pokračování v této práci bych doporučila využít širší okruh respondentů a případně i jiné metody (skupinová diskuse se v tomto ohledu jeví jako velmi užitečná).

Nicméně je potřeba zdůraznit, že diplomantka prokázala schopnost práce s nejrůznějšími zdroji informací, zvládla realizaci terénního výzkumu (rozhovory) a prokázala schopnost samostatné historické práce. Diplomovou práci hodnotím v rozmezí 2–3; konečná známka by měla reflektovat názor oponenta a kvalitu obhajoby.

Posudek vypracovala:

Lenka Krátká

2. 6. 2016